

Gevarieerd programma op Begunstigersdag 2011

De SZH heeft voor haar jaarlijkse begunstigersdag weer eens de grenzen opgezocht. Gingen we vorig jaar naar het uiterste zuiden van Limburg, deze keer was het in Twente, dicht tegen de Duitse grens. Maar het was weer de moeite waard.

Het ochtendgedeelte van de Begunstigersdag 2011, zaterdag 14 mei, speelde zich af op het landgoed Herinckhave bij Fleringen, de woonstee van Edgar en Noreen de Poel. Een prachtig oord om de dag mee te beginnen.

SZH-voorzitter Geert Boink heette ruim veertig bezoekers welkom. In zijn openingswoord somde hij de belangrijkste ontwikkelingen van de laatste tijd op. Er komen nieuwe rassen onder het dak van SZH, zoals de Toggenburger geit, de Bonte geit en de Leghornkip. Er is een nieuw educatief centrum in Arnhem. De professionalisering van het Projectbureau gaat verder, onder andere zichtbaar via de online registratie van dieren. De promotie van ZeldzaamLEKKER werpt zijn vruchten af en zo zijn er veel andere zaken bij onze stichting.

Hierna kwam Edgar de Poel aan het woord over Herinckhave. Het landgoed, met een omvang van ongeveer 600 hectare, had oorspronkelijk (vanaf 1337) de naam Hof te Vlederinge. De gebouwen stammen uit 1743, ongeveer de periode dat de familie Von Bönninghausen eigenaar werd. Na een brand in 1956 werd in 1976 gestart met de restauratie.

Edgar en Noreen zijn sinds acht jaar de bewoners. Zij hebben er de unieke mogelijkheid om hun verzameling zeldzame ras-

sen te houden, zoals de Twentse landgans, de Groninger meeuw, het Twents hoen en de Nederlandse landgeit. De heidekoe en het Almeloos varken zijn verdwenen, maar er lopen Blaarkopkoeien, Gelderse paarden en het Bentheimer varken is terug.

Gedomesticeerde watervogels

Onder de hoed van de SZH vallen ook enkele gedomesticeerde watervogelras-

Mieke Boode vertelt over haar Drentse heideschappen

André Helder

sen. Edgar schetste een kort overzicht. Als grootste kennen we de Twentse landgans. Als ras nog maar kort bij SZH in beeld, maar het bestaat al sinds 1100. Tot 1850 was de ganzenhouderij een bloeiende bedrijfstak, maar na 1850 en vooral door de wereldoorlogen stakte de afzet. De Twentse gans graasde veel op stoppelgewassen en rogge en kwam daardoor in de herfst tot het leggen van eieren. Sinds 2003 is een nieuwe fokkersgroep actief en breidt het aantal weer uit.

De Hollandse kwaker is een witte eend met een korte snavel. Het is een lokeend bij eendenkooien. De kwaker is in opkomst als showras, niet erg bekend als zeldzaam huisdierras.

De Hollandse kuifeend is bekend vanaf de zeventiende eeuw, te zien op diverse schilderijen. Het ras verkeert in kwetsbare toe-

Rienk van der Berg

Vier Brandrode koeien met kalveren op erfgoed Bossem

stand. Van de dwergkuifeend zijn er nog dertig exemplaren, van de gewone Hollandse kuifeend nog zeventig. Dan hebben we ook nog de Overbergse eend, door kruising ontstaan en in 1996 erkend als ras.

Maar waar het om gaat zijn de Krombekeend en de Witborsteend, de rassen van het jaar 2011. De Krombek is al in de zeventiende eeuw op schilderijen te zien. Na de Tweede Wereldoorlog kwam het verval en in 1970 waren ze vrijwel uitgestorven. Nu zijn er nog ongeveer honderd dieren bij twintig fokkers.

Omstreeks 1850 kwamen de eerste meldingen van de Witborsteend. De eend werd veel gefokt in Noord-Holland, maar was in 1930 vrijwel uitgestorven. In 2010 waren er nog 45 dieren bij vijf fokkers.

Vanuit behoud van levend erfgoed kunnen we vaststellen dat de situatie bij de eenden zorgelijk is en dat uitbreiding van de populaties dringend noodzakelijk is. Alleen de situatie bij de Kwaker is stabiel.

Erfgoed Bossem

Voor de lunch begaf het gezelschap zich naar Erfgoed Bossem in Lattrop. De familie Rerink heeft daar van een oude Saksi-

Rienk van der Berg

Broedende Twentse landgans

sche boerderij een logeeraccommodatie met restaurant gemaakt. De tafel was uitstekend verzorgd. Daarnaast kon uiteraard worden geproefd van de diverse producten die wij met onze zeldzame rassen produceren, zoals kaas van melk van Brandrode runderen en worst van heidelammeren.

De andere tak van het bedrijf bestaat uit vleesvee. Er worden rosékalveren gemest, maar veel interessanter voor ons was uiteraard de kudde Brandrodens. Een groep koeien met hun kalveren liep in de wei op de huiskavel.

In de stal stonden twee volwassen stieren (zonder neusring) in ruime hokken. Veilig achter de hekken zagen ze er best vriendelijk uit, maar eigenaar Dennis Rerink liet zien dat ze ook werkelijk mak zijn. Toch waagden de bezoekers zich niet aan een experiment.

Schappen bij Erve Huiskes

Voor het laatste onderdeel van de begunstigersdag moesten we naar De Erve Huiskes bij Oldenzaal, naar de Drentse heideschappen van Mieke Boode. De woning en de schuren van De Erve Huiskes worden momenteel flink onder handen genomen.

Rienk van der Berg

Hollandse kuifeend, woerd

Het woongedeelte wordt zeer functioneel gerestaureerd. Op en rond de deel wordt het voor publiek ingericht, met een informatieruimte over de streek. De schuur is verbouwd tot potstal voor de schapen.

Het gaat er allemaal prachtig uitzien, een erkend SZH-fokcentrum waardig. Die erkenning was er al ruim twee jaar, maar het bijbehorende muurschild was nog steeds niet uitgereikt. Deze dag met het bezoek van de groep begunstigers was een uitstekende gelegenheid om dit verzuim goed te maken. Vanaf nu is de band met de Stichting Zeldzame Huisdierrassen van buitenaf zichtbaar.

Hierna begaf het gezelschap zich naar een naburige wei, waar een klein koppel schapen liep. Met twee Bordercollies, die soms afzonderlijk en soms samen optraden, gaf Mieke een demonstratie van het hoeden en drijven van schapen. Voor de buitenstaander is dit altijd een fascinerend gezicht, hoe de honden op een enkel commando of met een enkel fluitsignaal precies doen wat de herder verlangt.

De Begunstigersdag 2011 bood een gevarieerd programma, het weer was prachtig en de lunch uitstekend. Een dag om met plezier aan terug te denken. ●